

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-ASPÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Piac-utca 12, Egyház-tér felől,
Telefon 330.

Előfizetési ár helyben, házhoz hordva:
Egész évre . . . 12.- kor. Negyedévre . . . 3.- kor.
Félévre . . . . 6.- kor. Egy óra . . . 1.- kor.
Egyes szám ára 4 fillér.

Előfizetési ár vidékre, postán küldve:
Egész évre . . . 18.- kor. Negyedévre . . . 4.50 kor.
Félévre . . . . 9.- kor. Egy óra . . . 1.50 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

Hirdetések felvételnek

kiadóhivatalban Egyház-tér-tér és a
Horovitz Zsigmond papírüzletében
Piac-utca 12. — Telefon : 330.

Nem kétszínű ember.

Gazdag a napi krónika eseményekben; tarulságos összefüzése érdemes a közfigyelemre.

A népjogok rohamos fejlődése korszakában Magyarországon a Tisza-család egyes tagjai azok a providenciális férfiak, kik az osztrák császári ház s vele együtt az osztrák birodalmi egység érdekeit kutyahűséggel védik a magyar nemzeti önállóság és az ország függetlenségével szemben, nem a császár, vagy a birodalmi egység iránti őszinte ragaszkodásból, korántsem — hanem egyéni uralomvágyuk kielégítése s hatalmon maradásuk fanatikus ösztönéből.

Az osztrák császári akarat és a magyar nemzeti akarat nyíltan szemben áll egymással; nincs álarc, mely elfedhesse a két akarat ellenkező mivoltát; nincs hizelgés, nem lehet képmutatás, sem fölfelé, sem lefelé, mely az ország osztrák gyarmati helyzetét eltakarhassa; a két akarat szembe helyezkedésének nyílt közjogi okai vannak.

A Fehérváry-kormány azért vergődhetett elég hosszú ideig a nemzeti követelésekkel szemben, mert a császár providenciális férfia támogatásul háta megett állott; és azért pusztán hatalmi vágy

a Tisza-politika, mert Tisza akkor sem ment ellenzékebe, mikor a parlament többsége magyar nemzeti alapon állott.

Tisza uralmi ösztöne nem megy ellenzékebe akkor sem, ha magyar nemzeti többsége van a parlamentnek, akkor sem — még kevésbé — ha császárhivekből áll a többség, ellenzéki pártállással csak nyomorogni lehet és nem uralkodni. (Tudja ezt Tisza.)

Nem érezte és nem érzi még Tisza ösztöne Magyarországon nagyobbak és erősebbek a néphatalmat a császári hatalomnál, nincsenek szerb, török, norvég és portugál viszonyok még Magyarországon; ha lesznek, akkor Tisza kiáltja első sorban a köztársaságot, vagy cseréli ki a trónt s az Aesopus állatjékként rugdossa meg a császárságot; nem azért, mintha szeretné a köztársaságot, vagy gyűlölné a császárt, hanem ekkor is csak hatalomvágyból, uralmi ösztönből. Most még a császár oldala mellett biztosabb az egyéni uralom egyesek, hatóságok előtt és az egész társadalomban.

Aradon a két ellenkező akaratot, a súlyosan meghibáztott nemzet csufos lealeacsonyításával kiegyeztetve a providenciális férfit: a polgármesterek mesterséges összehozásával eltemetni igyekeznek a Lueger őszinte gyűlöletét és kijelen-

tik, hogy hála Istennek Bécs és Budapest jó egyetértése helyreállott; Budapestre irányítják az alsóausztriai iparosokat, hogy szineljék itten Budapest fényessége, nagysága bámulatát s a jó egyetértés világraszóló megpecsételéseként kétezer korona ajándékot adatnak az osztrák csizmadiákkal Budapest királyi fő- és székvárosnak; szerveztek mondva-csinálva középeurópai közgazdasági egyesületet, melynek hatalmas, önálló ország a tagja: Németország, Ausztria és Magyarország s melynek októberi együttes közös ülése a napokban Budapesten folyt le, hol a német egyesületek hercegi elnöke, a porosz és osztrák kiküldöttek Budapest szépségét, Magyarország nagyságát és állami befolyásának súlyát hizelegették be a magyar fülekbe . . . boldog Magyarország, dicső és önálló hatalom!

A Tisza-politika 1875 óta kísért Magyarországon, mint a nemzet és fejedelem iránt tanusított farizeusi kétszínűség politikájának Mohács óta nem tudom hányadik újabb kiadása. E politika erejét az osztrák és magyar kormányok hatalmában elhelyezkedve láttuk működni. Dupla hatalom, a sokszor kifosztott magyar nemzet nem birt velők állandóan, ha rövid időre le is tudta győzni.

HRABÉCZY Fest, Mos, Tisztit.

Üzenet egy másvilágról.

Ira : SZABOLCSKA MIHÁLY.

Piroska, élsz-e még?
Szereted-e még
A dal zokogását?
S a sűrű sóhaju beszédet?
— Ha aki mondja,
Erted eped, miattad szomorú . . .

Piroska, élsz-e még?
Emlékszel-e még
A szóval, könnyen piruló
Halavány arcú diákra?
Aki neked virágot hordott,
S a „Debreczen“-be rólad
Szerelmes bus verseket irt.
Akinek mindene te voltál,
S aki neked senkid se volt.
— Emlékszel-e még rám?

Piroska, élsz-e még?
Nem hallod-e,
A susárlók mit mondanak?
(Kik az én dalomat sohse látták,
Hogy én téged rászédtelek,
Hogy én téged megcsaltalak;
Miért nem mondd, hogy hazudnak??
. . . Vagy nem akarsz, ugye vezekleni?
Igazad van! . . . ne is, ne is, ne is?
Hisz nekem ugyis az a vád,
Hogy te szerettél volna engemet,
Még most is ugy esik:
Mintha jázmin bokrok mögül,

Kacagó, ifju, üde lányok
Rózsákkal dobálnának!

Piroska, élsz-e még?
— Én már egy más világról
Kiáltom át a földre nevedet,
Egy más világból kérdezem,
Hogy élsz-e még?
S emlékszel-e rám?
Ládd tégedet mi itt gyakorta
Elemlegetünk,
Harag nélkül való
Szélid szeretettel,
Én, — meg a feleségem!

Piroska, élsz-e még?
Lásd, a te neved nekem itt is,
Ma is, és mindörökké *
Egy rózsaszínű
Mégfejtethetlen, édes álom,
Költészet, ábránd, szerelem!
A te neved betűiből
Én rám ma is rózsafek,ek,
Buzavirágok bólogatnak!

S éltem hajója bár
A tiszta, csendes házaselet
Határtalan, mosolygó tengerén ring:
En nem tagadlak mégse meg!
— Nem is tudnának megtagadni
Óh sóhajtások boldog ideje!
Boldogságomnak akkor álmodott
Bűbajos jelgége te:
Piroska! Piroska!

A vén kisasszony.

Egy kis müncheni vendéglőben ülünk az ötödik rajnai bornál Bergerrel s a kis Beyermannal. Már nem tudom, hogy mint jött szóba a mésaliance-ok témája. Valószínűleg úgy, hogy a kis Beyermann már ismét el akarta venni az utolsó modelljét, vagy valami pincérleányt.

Hevesen disputáltam vele, ő meg egyre nyárspolgárnak szidott.

Berger keskeny, kéken erezett kezébe nyugtatá kiélt, elnyúlt arcát s szó nélkül hallgatta a disputánkat. Nem is akartuk belevonni őt a beszélgetésbe, mert ha megitta a maga adag borát, magától is megeredt a nyelve.

— Mésaliance? — szólt közbe hirtelen. — A mésaliance roppant utálatos valami!

— Persze taplószívű, kiélt öreg emberek számára! — dadogta a kis Beyermann.

— Fogd be a szádat kicsikém — mondá Berger nagyon nyugodtan s leereszkedőleg. — Mikor az első mésaliance-ot elkövettem, még csak tizenhat éves voltam s így történt az eset. A családom tudóvésznek tartott. Természetesen nem voltam az, mert az én életmódom mellett most nem ülnek itt s nem innám a Liebfrauenmilchet. Nem volt egyéb bajom krónikus légszűhurutnál. De akkoriban magam is tudóvésznek

E kétszínű dupla hatalomhoz most társul szegődött Bécs és Ausztria és maga Németország... kétszínűséget hizelegnek, dicsérnek, kölcsönt adnak szívesen és magasztalnak. Nagy Magyarország! hát van-e még valami kívánni való, valami óhajlásod?

A kétszínűség hatalma megsokszorozódott, mely a király és a nemzet között élt; az új kiadási politika még nehezebbé, súlyosabbá tette a magyar nemzet sorsát: se akarata (a parlament osztrák), se tehetsége (a katonaság osztrák), se nemzeti karaktere (külsőviselő osztrák), se pénze (országos hitelrendszere és bankja osztrák), se királya (a császár merőben osztrák) a magyaroknak és — mégis azt hizelegik, hogy van mindene.

Magyarországon egyedül a nemzet őszinte és a fejedelm — ezek megmaradnak mindenha az idők végéig bármennyi forradalom törjön elő, de a kétszínűek bizonyosan elpusztulnak, sokáig az iga már nem viselhető.

A nemzet őszinte, akarja az ország függetlenségét és a nemzet önállóságát; az osztrák császár is őszinte, kimondta, hogy a nemzeti kívánság teljesülését — „soha”. Ha középről azonban elpusztulnak a kétszínűek s a két akarat közelebb férhet egymáshoz, meg fog történni mégis az egyetértés, mert a kétszínűség mindig gazság, az őszinteség minden körülmények között karakter. Jellemes faktorok egyetértése mindig kéznél van, ha kétszínűség nem furakodik közéjük; a magyar nemzet pedig őszinte.

A kiváló bór- és lithiumos gyógyforrás

SALVATOR

vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukorbetegségnél, vörhenynél és hurutos bántalmaknál különös hatása.

Természetes vasmentes savanyúvíz.
Kapható ásványvízkezelésekben és gyógyszerárakban.

SCHULTES ÁGOST Szilágyi-Lipóczy Salvator-forrás-válalati, Budapest, Rudolfsrakp. 8.

hittem magamat s nagyon el voltam keseredve, mert hallottam, amint az orvos azt mondta a szomszéd szobában az édesapámnak, hogy legföljebb csak pár hétig élek. Lehet különben az is, hogy nem hallottam jól.

Elég az hozzá, elküldtek egy téli fürdőbe légváltóztatásra. A kis szállónak természetesen én voltam az egyetlen vendége s elég időm és alkalmam volt szomorú szomrom fölött elloprengegni. Az első hetekben senkihez sem szóltam. Jól bepólyázva, egész nap a szabadban ültem s belélegzettem a tiszta levegőt.

Február végén, egy szép napon, mikor szokatlanul meleg volt a kalendáriumhoz képest, nagy köpenyembe burkolva ismét a veranda lépcsőjén ültem s szomorú gondolatokba mélyedtem. Már érezni lehetett a tavasz illatát s az a gondolat bántott-e, hogy nem sokára bucsút kell vennem ettől a derült világtól, vagy a tavaszkor ébredezni kezdő érzékiség okozta-e, elég az hozzá, oly végtelenül elhagyatottnak éreztem magamat, hogy sírni kezdtem.

Egyszerre csak puha kéz simítja végig a nyakamat. Összerándultam, mintha villamos ütés ért volna. Nem tudtam, hogy kicsoda, de éreztem, hogy asszony. Ez a félnék, remegős cirógatás volt az első érintés, melyet szerető asszonytól kaptam. S mikor azután két tértovábbó kéz simogatta végig az arcomat, valami furcsa melegség kezdett megcsapni,

A delegátusok Bécsbe utaztak.

Kezdődik a harc a katonai kérdések körül.

A magyar delegáció tagjai ma reggel a nyolc órai gyorsvonattal Bécsbe utaztak és délután három órakor a delegáció már megtartja alakuló gyűlését. Holnap délután a király fogadja a delegátusokat, délután pedig a külügyi albizottság tart ülést, amelyben gróf Aehrenthal közös külügyminiszter elmondja expozéját. Azután jövő hétfőig szünet lesz, hogy a delegátusoknak módja legyen az irományokat, a közös költségvetést és a múlt delegáció határozataira adott közös miniszteri válaszokat, valamint magát a külügyi expozét áttanulmányozni. Hétfőn aztán a külügyi albizottság megkezdje a külügyi költségvetés tárgyalását és ennek keretében Aehrenthal expozéja fölött a vitát.

A két kormány tárgyalása.

A delegáció üléseivel párhuzamosan tovább folytatódnak Bécsben azok a tárgyalások is, amelyeket a magyar kormány folytat az osztrákokkal és a hadvezetőséggel, úgy a bankszabadság meghosszabbítása, mint a katonai kérdések rendezése tárgyában. A katonai ügyek azok különösen, amelyek a delegáció tárgyalásaival kapcsolatban szóba kerülnek, mert a függetlenségi delegátusok úgy a hadügyi albizottságban, mint a delegáció plenáris ülésén igen éles kritika tárgyává fogják tenni azt a szemfényvesztést, amely most folyik. De a munkapárti szolgálatkész delegátusok is alkalmat fognak adni a kormánynak, hogy nyilatkozhassék. Ez a nyilatkozat lesz a tulajdonképeni útközön pontja a további küzdelemnek, mert ebből világosan fogja látni az ország, hogy mennyire nem veszik számba Bécsben most sem a nemzet kívánságait. A hírhedt kilences-bizottsági program lesz az, amelyről már 1903-ban megállapították, hogy teljesen tartalmatlan.

mely pórusaimon keresztül bizsergve, igyekezett a szabadba. Szent érzés futott végig rajtam, nem mertem megmozdulni, nem mertem hátranézni.

— Ön sírt? — szólalt meg hirtelen a nő mögöttem.

A fürdő bérlőjének már öregedő leánya volt, akit eddig nem vettem észre.

— Miért szomorkodik mindig? Azt hiszem azért, mert nincs itt a mamája.

Aztán rám kapott, homlokon csókolt. Nem hittem volna soha, hogy a női ajak oly puha. Félnéken tapogatóztam a keze után s lehúztam magam mellé a lépcsőre. Félnéken öleltem át a derekát s még félnékben nyujtottam felé az ajkamat. Megelőzött s felém kapott. Hosszasan megcsókoltuk egymást. Végre kibontakozott karjaim között.

— Ne itt — mondá szenvedélyesen. — Menjünk a tengerpartra.

Eimentünk. Nagyon nevezetes nap volt ez az életemben. Össze-vissza csókoltuk egymást s azt hittem, hogy szeretem. De mikor elmondta az egész élettörténetét, hogy mint végezte el a leányiskola minden osztályát, kivéve a legutolsó, mikor kivették onnan, hogy anyjának segítsen a házi teendőkben, hogy hány fiatallembert kosarozott ki, közülük még olyan tekintélyes embert is, mint a fürdői zenekar karmesterét, hogy mily idegbeteg volt egyszer, mert semmit sem evett s egész nap csak fekete kávé

A katonai kérdések.

A katonai kérdések fölött folyó tárgyalásokról egyelőre csak annyit tudunk, hogy a magyar nemzet kívánságait nem akarják figyelembe venni, de Bécsből már is újabb teheremelés követelnek. A legénység reggeli-jének megjavítására és a legénységi zsold emelésére követelnek újabb pénzt, mert az osztrák delegáció a tiszti fizetések emelése alkalmából 1908 februárjában ilyen értelmű határozatot hozott.

A reggeli javítására fejenként két fillért, a legénységi zsold emelésére közlegényeknél és ővezetőknél négy, tizedeseknél hat és a szakaszvezetőknél pedig nyolc fillért követelnek.

Igen érdekes az a konfliktus, amely a horvát delegátusok lemondása körül támadt Khuen és Berzeviczy között s amelyet Bécsben a delegáció alakuló ülése előtt fognak kiegyenlíteni.

Miniszterek utazása.

Bécsből táviratozzák a Budapesti Tudósítónak: Harai Samu honvédelmi miniszter ma reggel Budapestről Bécsbe érkezett és a magyar házban szállt meg. A délelőtti folyamán a miniszter a közös hadügyminiszteriumba ment, ahol tanácskozásokat folytatott.

Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök ma délután Bécsbe érkezik. Kisérétében Bécsbe érkezik Klein Ödön miniszteri osztálytanácsos, a miniszterelnöki sajtóiroda vezetője, valamint dr. Birczy István és dr. Német Alfréd.

A hadügyi költségvetés.

Az 1910. évre szóló közös költségvetést holnap a delegációk elé terjesztik. Minthogy a közös költségvetésben kimutatott szükségletek legnagyobb része a közös hadsereget illeti, a következőkben ismerle a „Bud. Tud.” az 1910 évre szóló közös hadügyi költségvetést:

Az idei évre igényelt hadseregszükséglet a normális költségvetés szerint rendes kiadásokban 325,497.077 K. rendkívüli kiadásokban 10,079.590 K. továbbá a bosznia-hercegovinai parancsnokságok, csapatok és intézetek rendkívüli szükséglete 8,334.350 K.

ivott s ahogy közben puha, de elhanyagolt kezecskéivel gesztikulált, akkor megmagyarázhatatlan ellenszenvet kezdtem iránta érezni.

Szépnek sem volt éppen mondható. Ugy harminc körül járhatott. Az arca már el volt virágozva s a teste még fejletlen volt.

Este, mikor lefeküdtem, a legvegyesebb érzelmek árja szakadt rám. A legnagyobb boldogságot is elrontják a kételynek apró tüzsurásai.

Mikor éjszaka arra ébredtem fel, hogy a sötétben ott ül az ágyam mellett s homlokomat simogatja, tudtam, hogy szeretem, hogy forrón, izzó szenvedéllyel szeretem.

— Tehát mégis — mondá diadalmasan a kis Beyermann.

— Te vagy kicsikém — mondá Berger. — Elárulhatom neked, hogy a szerelmem nem tartott sokáig. Néhány hét alatt a méz teljesen elfogyott s a leánynak minden kellemetlen tulajdonsága ismét előtérbe lépett. Megelégettem.

— Legalább szép emléked maradt — nyakaskodott Beyermann.

— Az, szép emlék. Az által az eset által kis világi lett belőlem s ezt még most is érzem a csontjaimban. S véletlenül tudom, hogy a leány még most is szomorkodik utánam. Mert azóta semmiféle női lény nem szeretett úgy, mint az a vén kis-asszony.

Halm C.

225 menet

Összesen 344,935.817 K. Az 1909. évi közös hadügyi költségvetéssel szemben az idei előirányzat 12,042.872 K. val vaó növekedést jelent.

Ezenkívül a hadügyminiszterium külön előterjesztésben 180,000 000 korona rendkívüli szükséglet megszavazását kéri, amely összeget azok a részben keresztülvitt, részben most folyamatban levő katonai rendszabályok igényelték, melyek az 1908. év végén és 1909. év elején fennállott bizonytalan politikai helyzetre való tekintettel a két kormány által egyetértően a közös hadsereg készenléte helyezése céljából teljesítendőek voltak.

A hadügyminiszterium további előterjesztésben kéri 8,000.000 korona rendkívüli szükséglet megszavazását, amely az új tábori tűzéri anyag beszerzésének folytatólagos összege.

Vörös és kék könyv.

Bécs, október 12. A magyar delegáció ma délután 3 órakor, az osztrák pedig délután 5 órakor alakult meg. Aerialha a delegátusoknak vörös, a tengerészeti parancsnokság pedig kék könyvet nyújtott át.

A portugáliai események.

A szerzetesek és a világi papok ellen.

A szerzetesek és papok ellen az akció szakadatlanul folyik tovább és a nép dühét, mely az egyház ellen irányul, csak igen nehezen lehet megfékezni. A papok nagyrésze szökik az országból, de ez a szökés meglehetősen nagy nehézségekkel jár. A pályaudvart, különösen az új beállítással, óriási tömeg veszi körül, mely a papokat, akik vonatra akarnak szállni, kigunyolja és inzultálni akarja. Az ideiglenes kormány mindent elkövet, hogy a papok életét megvédje. Katonák kíséretében tudnak csak a szökésben levő papok vonatra szállni. De a világi papok ellen is iszonyú dühkitörések irányulnak. A plébánosok pincékbe rejtőznek. Némelyik a templomtoronyban keres menedéket. Az elmúlt éjjel puskatüzelés zaja hangzott, de mialatt utána jártak a dolognak, a tüzelés elmúlt. Kiderült, hogy katonák a Santos-templomra lövöldöztek és a templomban tetemes kárt tettek. Papok az utcákon egyáltalában nem mernek megjelenni. Aki az utcára lép, az áruhát vesz föl és szakált ragaszt föl az arcára, hogy fel ne ismerjék.

A belügyminiszter nyilatkozata.

Lisszabon, október 12. Az új kormány belügyminisztere ma beszélgetett egy német újságíróval, aki előtt következőleg nyilatkozott:

— A jezsuiták elleni tüntetéseket maguk a papok provokálták, akik ezzel az új köztársaságot szándékoznak Európa szemé-

ben diszkreditálni. A köztársaságnak az országban nincsenek ellenségei. A rendes állami életfunkciót képesek leszünk fenntartani. Megfogjuk adni a volt királynak a magáét, de a kastélyai a nemzet tulajdonában maradnak és részben muzeumokká, részben iskolakká fognak átalakítani.

Az új rend.

Páris, október 12. A Havas ügynökség jelenti Lisszabonból: A Tajó előt horgonyzó hadihajók teljes biztonságban vannak. Azok a hírek, hogy összeesküvés volna az idegen és portugál hadihajók ellen, egészen alaptalan. A kormány az általános katonakötelezettséget fogja elrendelni.

A bujdosó királyi család.

London, október 12. Mint a Reuter-ügynökség Gibraltárból értesül, György angol király parancsot adott, hogy a „Victoria and Albert” királyi yacht Gibraltárba menjen és Manuel királyt és Amália királynét vegye fedélzetére.

Spanyolok a portugál köztársaság mellett.

Köln, október 12. Madridból táviratoznak: Szevillában tüntettek a portugál köztársaság mellett. Bajadoban kifütyölték a Portugáliából odaérkezett szerzeteseket és apácákat. Barcelonában még egyre tart az izgatottság. A rendőrség több helyen házkutatásokat tartott és letartóztatásokat eszközölt, de hogy mi ennek az oka, arról a rendőrség mélyen hallgat.

Végkiárulás.

Csak rövid ideig.

Az üzlet áthelyezése miatt **végeladás férfi-, női- és gyermekcipőkben, kalap- és férfi-divat cikkekben.** Minden áron alul adatik el.

Glück Ede

a Kistemplommal szemben. Barak.

SZINHÁZ.

Heti műsor.

Csütörtökön Kuruzsló színmű. Pénteken Elvált asszony operette. Szombaton Tolvaj színmű. Vasárnap délután Peleskei notárius operette. Este Csákó és kalap bohózat újdonság.

* **A színházi iroda hírel.** A színházi iroda a következőket közli: **Kuruzsló.** Ma este kerül színre negyedszer Földes Imre nagyhatású színműve a Kuruzsló, melynek minden előadását telt ház nézte végig. A címszerepet

csakugy mint eddig Thuri Elemér adja. — **Obsitos.** Vasárnap délután 3 órakor mérsékelt helyárrakkal a Kálmán-Bakonyi szép zenéjű eredeti daltáka van műsorra tűzve. A kitűnő újdonságnak ez lesz első délutáni előadása. A főbb szerepeket csakugy mint eddig Bárdos, Szilasi, Horváth, Borbély, Deésy, Nádor és Bombai adják. — **Csákó és kalap.** Vasárnap este lesz a bemutatója Rössler és Roda-Roda nagyhirű darabjának, mely a fővárosban már 75. előadását megérte. A mutatató újdonság a színtársulat egész személyzetét élén Zilahi igazgatóval kisebb nagyobb szerepben foglalkoztatja.

A Kösély-parti kincsek

Egy rendőré lett a koldusnők pénze.

Még egészen a közel múltban történt, hogy a hajduszboszlói rendőrség szenzációs leletre bukkant a Kösély partján lakó koldusnők viskójában.

Mint ismeretes, itt lakott a két öreg koldus leány: Nagy Reteka és Nagy Zsuzsánna, akik évek hosszú során át rengeteg vagyont koldultak össze, melyet a felfedezés után a hatóság emberei a rendőrségre vittek.

A két koldus asszony azóta a hajduszboszlói szegényházban él, pénzüket pedig megőlvassa, a rendőrség vette őrizés alá.

Most újabban aztán a szoboszlói rendőrség egyik alkalmazottja, Váci Ferenc rendőr-ellenőr ajánlatot tett, hogy a pénz ellenében hajlandó a két vagyonos koldusnőt házába fogadni, ha a pénzt megkapja.

Az ajánlatot elfogadták s menten Padrah Sándor kir. közjegyzőhöz mentek a felek, ahol okiratban foglalták a Váci kötelességét és a koldusnők most már tisztességes ellátásban részesül. Rongyaik helyett a derék rendőr-ellenőr ruhát vett nekik s tiszta lakásban laknak, élelmiszert is kapnak. Szóval ugy élnek, mint az emberek.

Jótekonycélu mulatság a Bikában.

Debreceni hölgyek szanatorium estje.

A József kir. herceg szanatorium egysület debreceni fiókja az idén is a debreceni közönséghez fordul a nagycélu intézmény érdekében. A jövő hó első napjaiban pazar szórakozásokat nyújtó estély rendezése van tervbe véve, melyről ma értesítettek bennünket. A szanatorium-egyesület fáradatlan buzgósaú elnöknője, a nemes szívű és jótekonyságáról híres Ujhelyi Andrásné áll a mulatság élén s minden e követ a kitűnő rendezősséggel együtt, hogy a Bikában rendez-

Női Chewreaux és Box gombos és füzös Czipők 4 forintért kaphatók a

Központi Cipő és Kalap Nagyáruház-ban
„Központi” címre tessék figyelni! **Piac-u. 41.**

zendő szanatorium-est méltóan sorakozzék az eddigi sikeres mulatságokhoz.

A fényes estély november hó 5. és 6-án lesz. Mír nagyjában meg van a program is, melyről sietünk a közönségnek hírt adni. Az estély vásárral lesz egybekötve, amelyen sok szép holmit fognak árulni a jótékonyág debreceni apostol-női, a társasélet legszebb urasszonyai.

A cukrászda vezetője Fráter Erzsébet urhölgy lesz, míg a konfetti bazárban Szücs Kálmánné, a rouge et noir kabinetben Szabó Sándorné, a borsátorban Léderer Ferencné, a pezsgőspavillonban Cseley Gyuláné urasszonyok fogják kiszolgálni a közönséget.

A vásár után Horvát Kálmán, szintársulatunk tagja rendezésében kabaré előadás lesz, melyet táncmulatság követ. A hölgyek a kabaréhoz már úgy öltözködhetnek, hogy a táncmulatságon is részt vegyenek.

Bővebbet még közlünk az igen érdekesnek ígérkező szanatorium-estélyről.

MŰVÉSZET.

Művészt a B-kában. A P. Nagy Zoltán igazgatása alatt álló zeneiskola hírneves művészekből álló tanári kara, szombaton 15-én tartja bemutatókozó hangversenyét. A nagy gondal összeállított program abszolút művészi tudást kíván minden szereplőtől. Debrecen nagy közönsége, mely óriási mértékben felkarolta az új tanintézetet, tulajdonképpen csak mostan fogja megismerni a konzervatórium tanárait, kiknek mindegyike nemcsak állami oklevelet nyert tanár, hanem magas színvonalon álló művész is. A jegyek árusítását ma reggel kezdi meg Csáthy Ferenc könyv- és zeneműkereskedése.

Marólug a jeggyűrű miatt.

Tragédia a falu végén.

Egy faluvégi tragédia hírért jelentették ma a debreceni kir. ügyészséghez.

A tragédia hőse egy cigányleány, akitnek szépsége messze vidéken ismeretes. — Berki Piroskának hívják a leányt, aki után a hadházi legények ugyancsak bolondultak. — Azonban Berki Piroška csak megmaradt a fajtája mellett.

Nem kellett neki a téns' gazdának egyik fia se, mert tudta, hogy jó vége nem lehet a dolognak.

— Cigányleány cigányfiut szeressen — mondta neki és Berki Piroška meg is szerette Mocsári Lajost, a hadházi banda egyik hegedűsét.

A viszony mind bensőbb lett, sőt már szó volt arról, hogy Mocsári el is veszi a szép Piroškát. Hogy szerelmét bizonyítsa, egy aranygyűrűt vett jegyesének, aki azt boldogan mutogatja minden ismerősének.

Pár nap előtt Mocsári Lajos megjelent a leány előtt s visszakövetelte a gyűrűt, azonban ez vonakodott odaadni. Erre letépete a földre s erőszakkal vette el.

Mindennemü ruhákat kifogástalanul fest és vegyileg tisztít

Koncz József DEBRECZEN.

Főüzlet és gyár: Arany János-utca 10. sz.

Fióküzletek: Batthány-u. 2. és Vár-u. 3. sz.

Ezt a leány nagyon a szívére vette, mert azt követeltette, hogy egy ilyen brutális eljárás csak az elhidegülésből származik. — Tegnap este marólugot ivott Berki Piroška.

Félholtan találták meg a lakásban s a mikor a jegyző kihallgatása miatt megjelent, kijelentette, hogy hagyják békében, mert minden áron meg akar halni. A leány állapota aggasztó.

A legfinomabb Joyuson

Levélpapírok

a legnagyobb választékban

Csillag Arthur

levélpapírárúházában

a Városháza épületében.

Monogram és névnyomások dombornyomással a leggyorsabban eszközöltetnek.

KÉPESLAPOK a leggazdagabb választékban.

Ítélet után.

Haverdaék a fegyházban.

A nagy pör véget ért: a három gyilkos letűnt a szereplés színpadáról, ahol meg-megujuló botrányok között hosszú ideig állottak az érdeklődés középpontjában. Tegnap éjjel félháromkor levezették a három elítéltet cellájukba, ahonnan aligha kerülnek többé a nyilvánosság elé. Mire ismét visszatérnek a társadalomba, amely ellen súlyosan vétkeztek, öreg, összetört emberroncok lesznek, akikre alig fognak emlékezni: új bűnök és újabb események eltemetik majd még az emléküket is.

Éjjeli félkettőre járt az idő, amikor dr. Micheles István, az esküdtek főnöke, kétórai tanácskozás után kihirdette a verdiktet. Ember ember hátán szorongott a fűted levegőjű teremben, visszafojtott lélekzettel lesve a szavakat, amelyek eldöntötték a vádlottak sorsát.

A verdiktnek Jánossyra vonatkozó részét mozdulatlanul fogadta a közönség, de mintha villamos ütés zuhant volna végig a zsúfolt padosorokon, amikor Haverda Mária fejére ráolvasta az elnök a lesújtó ígert. Azután Vojtha következett; a nyugtalan mozgás megisméltődött, — de egyszerre halálos csönd támadt, amikor elrendelte az elnök a vádlottak bevezetését.

A következő percben a bírák előtt állottak a sápadt, végsőkig kimerült bűnösök. Haverda Mária egész testében megrezent, amikor az elnök kimondta előtte a végzetes szót, azután védőjéhez, dr. Balassa Áminhoz hajolt:

— Az istenért, ügyvéd ur, — kérdezte megrémült arccal — mennyire iéinek el?

— Legyen erős — mondta a védő — magára rettenetes büntetés vár.

Azután visszavonult a bíróság ítélethozatalra, a vádlottakat pedig kivezették. Az ajtónál Haverda Mária olyféleképpen legyintett a kezével, mint a hazárdjátékos, aki

már mindent elveszített. Félháromkor hirdette ki dr. Balogh György az ítéletet, amely Jánossy Aladárt tíz évi, Haverda Máriát tizenkét évi, Vojtha Antalt pedig nyolc évi fegyházzal sújtotta. Jánossynak egy arcizna sem rándult meg a tíz év hallatára, Haverda Mária pedig kimeredő szemmel, olyan arccal állott ott, hogy talán nem is hallotta az elnök szavait. Egészen addig, amíg le nem vezették a cellájába, meg se mozdult és egyetlen könnyecsepp nem mutatkozott a szempilláján. Vojtha Antal az ítélet kihirdetése után csak néhány pillanatig tudott a börtön mellett állani, kétségbeesett, eltorzult arccal rogyott a vádlottak padjára és a védő asztalán levő vizis pohár után kapott.

Az ítélet megokolása, majd a védők semmisségi panaszának bejelentése következett még. A hajnalig virrasztó publikum vegyes érzésekkel, vitatkozva, nagyrésze elégedetlenül és megdöbbenve a súlyos ítélet fölött, kivonult a teremről, ahol a szabadkai dráma utolsó fejezete végre lejátszódott, a vádlottak mögött pedig becsapódott a cella nehéz ajtaja.

UJDONSÁGOK

Fejedelmi tett.

A német császárnak legújabb szava hangzott el a berlini egyetem aulájában. A fejedelmi szó végig száll az egész civilizált világon és mindenhol, ahol gondolkoznak és éreznek, ahol világosságra törekvesznek, hatalmas visszhangot fog kelteni.

Mert kimondotta, hogy a berlini egyetemen oly professzori állásokat kell szervezni, amelyek fölmentenék a professzorokat a tanítás terhe alól és azok pusztán a buvárlatnak, a fürkészésnek, a tudományos kutatásnak szentelhetik életüket és működésüket.

A fejedelmi szó nál súlyosabban nyom a latban a fejedelmi tett. Mert a szót nyomon követte a tett. Mindjárt bebizonyította a császár, hogy nemcsak óhajítani, hanem cselekedni is tud, sőt cselekszik, még mielőbb óhajítását kifejezné.

Kilenc-tízmillió márkát gyűjtött erre a célra és átadja egy testületnek ezt az óriási összeget. És így megvalósul mindjárt a roppant gondolat, mely az egész világosságra törekvő emberiségnek üdvére fog válni.

Ilyen nagy eredményt tud fölmutatni egy uralkodó, aki népével közvetlen kapcsolatot keres, azzal egybeforrott és így közvetve kapcsolatba is jut az egész emberiséggel.

Szinte félelem fog el bennünket, ha összehasonlítást teszünk a mi viszonyaink és az ottani viszonyok közt.

Vannak esetek, amikor nálunk is gyűjtenek néha igen nagy összegeket. Nálunk bizonyos esetekben és bizonyos körülmények közt megsarcolják a hiúságot, a felülnévi viselkedést, a gomblyukfájdalmakat és tömérdek pénzekeket hoznak össze.

De mire fordítják? Lát-e ebből valamit az, aki a jóra, a szépre, a nemesre törekszik? Mindig, kivétel nélkül, a hatalmi törekvések megerősítésére fordítják. A legóriásibb összegeket pazarolják arra, hogy annál súlyosabbá tegyék bilincseinket, hogy

annál jobban megkössék akarunk szabadságát és hogy annál inkább legyünk alárendelve oly erőknél és tényezőknél, amelyek nem a mi érdekeinket szolgálják, nem a mi üdvünket tartják szem előtt.

Nagy népek nemzeti fejedelme képes csak ilyen fejedelmi tette, mely elsősorban az ő népének, az ő nemzetének válik dicsőségére és azután szavának és cselekedetének áldása átháramlik az egész emberiségre.

Milyen koldusok, földhözragadt szegények vagyunk az ilyen összehasonlítás világításában. Sohasem várhatunk mi fölülről ilyen hatalmas, ilyen dicsőséges, ilyen messzire kiható kezdeményezést. Ami kezdeményezés van, annak mind az a célja és rendeltetése, hogy bennünket még koldusabbakká, még szegényebbé, még függőbbé tegyen.

Ez a különbség köztünk és oly államok közt, amelyek szabadok és amelyeknek nemzeti fejedelme van. S csak ilyenkor látjuk, hogy ez milyen melyreható, milyen nagy különbség.

— **A szegényügyi bizottság ülése.** Debrecen város szegényügyi bizottsága ma délután négy órakor K. Tóth Mihály dr. tanácsnok elnöklése alatt ülést tartott, amelyen segélyezésről szóló kéréseket intéztek el. A bizottság tudomásul vette a gondnok jelenlétét, amely szerint a szegényház két holdas szőlőjében husz hektoliter mustot szüreteltek.

— **A város részvényei.** Debrecen városa a nagyváradi-debreceni vasút építésére 400 darab törzsrészvényt jegyezt. A részvénytársaság most azt kéri a várostól, hogy a jegyzés alapján 60.000 korona előlegei adjon. A kérvény fölött legközelebb fog dönteni a tanács.

— **A vármegyei számvevőségek visszahelyezése.** Széll Kálmán miniszterelnöksége idején a vármegyei számvevőségeket, — így a gyámpénztárakat is államosították. Mint értesülünk, a pénzügyminiszteriumban elkészítettek azt a javaslatot, amely szerint a volt vármegyei számvevőségeket célszerűségi szempontból az alispáni hivatalok mellé helyezi vissza és így a belügyi tárca kötelekébe fognak tartozni. A javaslatot törvénybe iktatják, amely 1913 január 1-én lép életbe.

— **Jabcsank, színházi sálak, gyönyörű szép arcátványok Vidánál Városház alatt.**

— **Halálozás.** Nagy Ferenc ügyvéd, a Takaré- és Hitelintézet nyugalmazott vezérigazgatója és a főiskolai gazdasági tanácsnak a tagja, tegnap 69 éves korában meghalt Debrecenben. Temetése ma délután lesz a Rákóczi-utca 5. számú gyászszobából. Halála városszerető nagy részvélet kellet, mert mindenütt nagyon szerették és becsülték. A család a következő gyászjelentést küldte be: Mély gyászba borulva tudatom, hogy a mindig szerető felelthetetlen hitves, sógor és rokon Nagy Ferenc ügyvéd, a Takaré- és Hitelintézet nyugalmazott vezérigazgatója életének 69 ik, boldog házasságának 42-ik évében e hó 11-én éjjeli fél 2 órakor hosszú és súlyos szenvedés után jobbira szenderült. Kedves halottunk hült tetemeit folyó hó 13-án délután 3 órakor a Rákóczi-utca 5. sz. alatti gyászszobától, a ref. nagytemplomban tartandó gyászima után, a Kossuth-utcai temetőben fogjuk örök nyugalomra helyezni. Mely végtisztességre rokonait, barátait és ismerőseit a gyászoló család meghívja. Debrecen, 1910. október 11. Nyugodjék békében! Áldott legyen emléke! Bánatos özvegye: özv. Nagy

Ferencné Fiók Viktória. Sógornői: özv. Széll Jánosné fiával dr. Széll Kálmánnal és nejevel. özv. Peleskey Józsefné leányával Jóna Gyulánéval és unokáival.

— **A tiszáninneni ref. egyházkerület új főgondnokának beiktatása.** Miskolcra jelentik: A tiszáninneni egyházkerületben a br. Vay Béla halálával megüresedett főgondnoki méltóságba ma iktatták be ünnepélyesen Dókus Ernő cs. és kir. kamarást. Főgondnoktársai közül jelen voltak valamennyien: br. Bánffy Dezső, gróf Degenfeld József, Darányi Ignác és gróf Tisza István. A beiktatás nagy ünnepélyvel kezdődött a ref. felsőbb leánynevelő intézet fényes dísztermében. Igen szépen festettek a gyönyörű díszmagyarba öltözött egyházkerületi és hatósági küldöttek. A ref. egyetemes konventet dr. Antal Gábor püspök, egyházi elnök és dr. Baksa Lajos egyet. konventi előadó képviselte. A dunamelléki ref. egyházkerületet Petry Elek, Kovácsy Sándor és Bilkey P. István és Sárközy Aurél. A dunamelléki ref. egyházkerületet dr. Antal Gábor püspök, Czéke Lajos esperes, kir. tanácsos, Németh István, Thury Etele, Faragó János, Körösi Endre, Kovács S. Endre, Kenessey Miklós, Tóth Kálmán és többen.

A tiszántuli egyházkerületet dr. Eröss Lajos püspök, gróf Degefeld József főgondnok és Mitrovics Gyula. Az erdélyi ref. egyházkerületet ifj. Péter Károly.

— **Alapítvány a város szegényeinek.** Fried Emil, a város tulajdonát képező Ohati pusztai jótekonyságáról híres boldogult bérlije alapítványt hagyott Debrecen város szegényei számára. Az alapítványban megjelölt összeget ma osztotta ki a szegények között a rendőrség.

— **Tanulmányozók Debrecenben.** Mihályffy József műszaki tanácsos és Palóczy Antal műegyetemi tanár tegnap Debrecenben jártak s megtekintették az építkezéseket, a város intézményeit. A vendégeket Aczél Géza főmérnök kalauzolta.

— **Női sapskák cheviotból** már 2 forinttól kapható minden színben, óriási választék Vidánál, Városháza épület.

— **Hivatalos órák az egyháznál.** A debreceni református egyház hivatalának tisztviselői azt kérték, hogy a hivatalos órák egyfolytában legyenek. A kérést legközelebb intézi el az egyháztanács.

— **Új kereskedelmi ülnök.** A debreceni kir. törvényszéknél Tóth Kálmán lemondása folytán egy ülnöki tisztség üresedett meg s a kir. törvényszék elnöke megkereste a keresk. és iparkamarát, hogy törvényes jogát gyakorolva e tisztségre jelöljön új egyént. A kamara elnöksége Debreczeny Lajos szalonna- és zsirnagykereskedő debreceni bejegyzett céget a kamara régi köteleességtudó beltagját jelölte.

— **Összeesett az utcán.** A Csapó-utcán nagy riadalmat keltett ma délelőtt egy ember összeesése. Azonnal elhívták a mentőket, akik az illetőt a kórházba szállították. Takács József szobafestőnek hívják az összeesett embert, akiről még nincs megállapítva, hogy mi történt vele. Azt hiszik, megmérgezte magát. A kórházban ápolják.

— **Romok szép szörmeboák, muffok, kötött alsóruhák rémolcsón kaphatók** Vidánál Városház.

— **Emlékmű felállítás.** Magyar Kálmán, a híres debreceni cigányprimásnak és zeneszerzőnek emléket állítanak a Városházai temetőben. Az emlékmű ünnepélyes leleplezése holnap, csütörtökön délután lesz, amikor is kegyeletes megemlékezések között örökítik meg az egykori neves zenész létezését. Magyar Kálmán sírjára virágokat küldhetnek tisztelői.

— **A fogyasztási adók megváltása.** A pénzügyigazgatóságtól ma átirat érkezett Debrecen város tanácsához, amellyel közlik, hogy a kincstár a fogyasztási adók megváltása árán követelt 360.000 korona összeghez ragaszkodik. Debrecen városa tudvalevően csak 320.000 koronát akar fizetni.

— **Jegyzők gyűlése.** Hajdu vármegye jegyzői e hó 13-án csütörtökön délelőtt kilenc órakor a vármegyeházán tartják meg jegyzőgyűlésüket.

— **A debreceni repülés.** Blanchard Fernand, a hírneves francia aviátikus, aki Debrecenben a repülés bámulatos művészetét fogja bemutatni, tegnap délután Párizsból sürgőnyt küldött Letzter Józsefnek a repülőnap rendezőjének, melyben tudatja, hogy a francia vasutas sztrájk miatt nem indulhat és kéri vasárnapra, 16-ára hirdetett repülési mutatványokat egy héttel későbbre — a legközelebbi vasárnapra elhalasztani. A debreceni repülés tehát e hónap 23-án, vasárnap délután lesz megtartva. Téves volt tehát a közönség között elterjesztett ama hír, hogy Blanchard egyike azoknak az aviátikusoknak, kik Magyarország egyes vidéki városaiban gyenge eredménnyel repültek.

— **Hosszu nap.** Izraelita polgártársaink legnagyobb ünnepe kezdődik ma este. Az engesztelés napja ez az ünnep, amelyet ma egész nap böjtöléssel és imádkozással fognak eltölteni. Az izr. templomokban ma egész nap istentisztelet lesznek.

— **Modern ridikülök,** szép női gallérok, férfi és női nyakkendők, glace kesztyűk, esőernyők Vidánál Városház alatt.

— **Hirtelen halál.** Hajdudorogról jelentik Dr. Kain hajdudorogi orvos agyvérzés következtében ma hirtelen meghalt.

— **A Royal kávéházban** a színház kezdetével ismét megkezdem a színházi vacsorákat óriási választékban, minden nap elsőrendű zene. Hauer Bertalan.

— **Keresnek egy tüdőbeteg.** Furcsa cím, de mégis úgy van, hogy egy tüdőbeteg leányt keres a József kir. herceg-szanaszatórium debreceni fiókjának elnöksége. Ujhelyi Andrásné ugyanis ma értesítést kapott az egyesülettől, hogy interveniálására Gersei Irén debreceni tüdőbeteg leányt a gyulai szanaszatóriumba ingyenes betegül felvették gyógykezelésre. Miután Gersei Irén lakása ismeretlen, ezton hívja fel az egyesület, hogy jelentkezék Ujhelyi Andrásné: Hajó-utca 5. szám alatti, különben jogát elveszti.

— **Gyermek a vonat alatt.** A Bocskay-kertben tegnap délelőtt végzetes katasztrófa történt. Debrecenből az 5001. számú próbavonat ment ki a Bocskay-kerig s a megállónál játszódott egy Tornyai István nevű 2 éves gyermek. A gondtalan apróság a sínek közé ment, mikor már a próbavonat közeledett. Így történt, hogy a mozdony, melyet annak vezetője megállítani igyekezett, elütötte Tornyai Istvánt. A gyermek igen súlyos és veszedelmes sérüléseket szenvedett. Miután nem lehetett addig várni, míg a legközelebbi vonat Debrecenbe jön, egy

Legelegánsabb férfi ruhákat készít, szolid árakért
SZABÓ LÁSZLÓ férfi szabó. Debrecen, Széchenyi-utca 1. szám alatt

hajtányon szállították be az állomásra, ahonnan a kivonult mentők a kis sebességet a kórházba vitték. Állapota igen súlyos.

— **Öngyilkos honvéd.** A Péterfia-utcában lévő honvédegyalagsági laktanyában ma este hét órakor öngyilkosságot követett el egy honvéd-ujonc, aki csak néhány nap előtt vonult be a katonasághoz. A szerencsétlen fiú Asztalos János, aki a fölött való elkeseredésében lett öngyilkossá, hogy katonává lett, Tet-tét a kaszárnya egyik félreeső helyén a puskatisztító zsinórral követte el. Amikor észrevették, Asztalos már halott volt. Asztalost elkeserítette a szokásos katonai szigorúság, amelylyel a kiképzésnél bánnak az ujonccal. A szerencsétlen fiú holttestét kiszállították a honvédkórház halottas-kamarájába. A katonai hatóság megindította a vizsgálatot.

Hunnia képei szépek!

Hunnia képei olcsók!

Hunnia képei tartósak!

Hunnia levelezőlapjai szenzációsak olcsóságban és kivételben.

Hunnia műterem a PIAC- és CSAPÓ-UTCA SARKÁN az utcai oldalon van.

Hunnia modern berendezésű és fényképeszeti műterem.

— **Tűz a Csige-kertben.** Ma délután 12 óra felé tűzet jeleztek a Csige-kertből. A tűz Kecskés András fiakkeres házában ütött ki s veszedelmesen pusztított. Mire a tűzoltók kivonultak, a veszedelem ugyancsak terjedt. A tűz elhamvasztotta az egész házat. A tűzoltókkal együtt, az istállót, melybe egy ló beleégett. Az oltás közben Biró Antal tűzoltó is súlyos égési sebeket szenvedett az arcán. Másfél órába tellett, míg a tűzoltók a veszélyt elnyomták.

— **A budapesti Népopera.** A budapesti Tisza Kálmán-terén épülő Népopera igazgatósága 1911 szeptember 1-től szerződött énekesek, énekesnők, színészek, színésznők, kardalosokat, kardalosnőket és zenekari tagokat. Az igazgatóság egyelőre csakis írásbeli ajánlatokat a következő címre kér: Népopera igazgatósága Budapest V., Báthory-utca 3.

— **Halálozások.** A mai napon a következő haláleseteket jelentették be a debreceni m. kir. állami anyakönyvi hivatalnál: Szabó István ref. 9 éves, Fűzőp János ref. 3 éves (s Arvay Lajos ref. 9 hónapos.

TÁVIRATOK.

A delegációk elnöke.

Bécs, október 12. Délután négy órakor tartotta meg alakuló ülését a delegáció Elnökké Láng Lajost választották meg.

A francia vasuti sztrájk.

Páris, október 12. Mint a hivatalos lap jelenti, az északi vasúttársaság személyzetéből 1369 magasabb alkalmazottat és 27.860 alsóbbrendű alkalmazottat huszonegy napi fegyvergyakorlatra hívták be.

Páris, október 12. Az állami nyugati vasut 8000 alkalmazója este gyűlést tartott, amelyen elhatározták, hogy az általános sztrájkot proklamálják és követeléseik teljes kielégítéséig nem állanak munkába. Ma határozták továbbá, hogy szolgálatban levő társaikat a munka azonnali megszüntetésére fogják rábírn.

Páris, október 12. A nemzeti vasutaszindikátus sztrájkbizottsága elhatározta, hogy az összes vasutasokhoz felszólítást intéz, hogy azonnal lépjenek sztrájkba és proklamálják az általános vasutassztrájkot.

Páris, október 12. A városban egész éjjel nagy volt az izgatottság. A nemzeti szindikátus elhatározta, hogy a sztrájkot azonnal az összes vasúthálózatokra kiterjeszti. Erről a határozatról nyomban értesíteték az összes bajtársakat azzal, hogy készüljenek a legrövidebb idő alatt a sztrájkra. A kormány nagyon erőlyesen jár el. Azok a vasutasok, kik a katonasághoz tartoznak, behívó parancsot kaptak. — Azokat, kik ennek nem tesznek eleget, letartóztatják és meg fogják kíserlení, hogy a vasúti forgalmat magyar mintára katonai szervezettel bonyolítsák le. — Sztrájktilók és nyugalmazott mozdonyvezetők segítségével tegnap sikerült 350 vonatból 33-at elindítani.

Hajsza egy rablógyilkos után.

Budapest, október 12. Egy győri távirat jelentette a főkapitányságnak, hogy Győrött tegnap este rablógyilkossági merénylet történt. Az utcán rablási szándékkal kalapáccsal, vagy más nehez tárggyal lőtték God Jakab győri kereskedőt. A rabló hozzáfogott Gold kifosztásához, de emberek jöttek és a rablónak menekülni kellett. Gold sérülése igen súlyos, de nem életveszélyes. A segítségére menő emberek azt látták, hogy egy lovászhús, lovaglónadrágos, kamáslis, szokásapok ember menekül. Elfogni nem tudták. A rendőrség megállapította, hogy egy ilyen ruhás ember a személyvonattal Budapest felé elutazott. A budapesti rendőrség minden intézkedést megtett, hogy a rablót kézrekerítse.

Sikkasztó mérnök.

Temesvár, október 12. Heszlényi Gyula temesmegyei Tecső községbeli vasúti mérnök nyolcszáz koronát elsikkasztott a munkások fizetésére átadott pénzből és azután megszökött. A mérnök ellen körözölevelet adtak ki. Lantos József técsői csendőrmester, aki rokonait látogatta meg Aradon, ma egy kávéház előtt véletlenül megpillantotta a kávézó mérnököt. Bekísérte a rendőrségre, ahol a mérnök zokogva beismerte a sikkasztást és elmondta, hogy egy hónap óta bujdosott szerte az országban. A sikkasztó mérnököt Temesvárra szállítják.

A kolera.

Szekszárd, október 12. Bátán terjed a kolera. Kolerában meghalt Sümegi Józsefné 60 éves polgárasszony s ezzel a kolerában elhaltak száma három. A kolerajárvány-kórházban betegen fekszenek nyolcan. Boszkovitz Mór bátaszéki községi orvos állandóan Bátán van. A megbetegedettek a Duna vizéből ittak.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Tilos a dohányzás

vagy

Hatóság elleni erőszak a „nem dohányzó” szakaszban.

Íltas állapotban utazott hazafelé Papp Ferenc, hajduhadházi vasúti munkás ez év május 2-án. Dohányos ember léte azonban rosszul választotta meg a szakaszt és egy olyan kocsiába ült, amelyben a kifüggesztett figyelmeztetés szerint tilos volt a dohányzás. Papp Ferenc azonban erre semmit sem adott és az utasok határozott tiltakozása

ellenére is, rágyújtott egy cigarettre. A „nem dohányzó” szakasz utasai természetesen jelentést tettek a kalauznak, aki felszólította Papp Ferencet az utasítások és előírások betartására.

Papp Ferenc azonban nem az az ember, aki könnyen hagyja magát. Ő egyszerűen nem engedelmkedett, hanem hatalmas szóváltást rögtönzött, szidalmazta és állítólag inzultálta is a kalauzt.

Ma foglalkozott ügyével a bíróság és Papp Ferencet, a nagyszámu enyhítő körülmények figyelembe vételével 1 napi fogházra ítélte. Az ítélet jogerős.

§ **Egy kivándorlási irat lefoglalása.** Egy kivándorlásra csábító iratot semmisített meg ma a kir. ügyészség. Mittler F. brémai cég ugyanis ez év augusztus havában Amerikába való kiutazásra vonatkozó felhívást és az utazásra vonatkozó utasításokat küldött Derecskére Zákány Lajoshoz. A levelet a hatóság felnyitotta s azokat a törvényszékhez terjesztette be, mely a kir. ügyész indítványára elrendelte ma azoknak megsemmisítését.

Budapesti gabonafőzsde.

(Esti zárlat)

Budapest, okt. 12.

Buzakinálat és vételkedv mérsékelt. — Szilárd irányzat mellett 28,000 métermázsza került forgalomba 5 fillérrel olcsóbb áron. Egyéb gabonafajták közül rozs 5 fillérrel drágább, zab szilárd, a többi változatlan. — Idő: derül!

Okt. buza . . . . . 10:29—10:30.

ápr. buza . . . . . 10:35—10:36.

rozs okt. . . . . 7:64—7:65.

rozs ápr. . . . . 7:85—7:86.

zab okt. . . . . 8:02—8:03.

zab ápr. . . . . 8:32—8:33.

tengeri máj. . . . . 5:45—5:46.

Felelős szerkesztő: PÓSCH DEZSŐ.

A régi jó világból.

Folytatás.

Tartott földe, nehogy egyik-másik rossz embere gáncsolódva szóval majd föl e'lene. De azért távolról sem kételkedett a jó sikerben.

Sőt némi örömet is érzett azon gondolatra, hogy neki ellenségei is vannak.

— Minél nagyobb a küzdelem, — mondá magában, — annál fényesebb — a diadal.

Azoknak a nyomorult irigyeknek pedig majd visszafizeti a kölcsönt, csak egyszer az ő kezében legyen a bírói pálca.

Azután fölkezdte magában számlálgatni, mennyi haszna lesz neki a bíróságból és messze járó gondolatok támadtak agyában.

Mit nem fog ő véghez vinni ez idő alatt!

Nem olyanokat, mint a megboldogult Kazár; óh nem.

Okos embernek nevezték azt a faluba; de ő boldogulak tartja.

Okos volt másoknak, de magának boldog volt.

Örökös torzsalkodásban élt a falubeli compossessorokkal.

És mi'haszna lett belőle? legfőlebb az, hogy a gazdáknak egy par kúróval több elesege termelt és valamivel szebb marhája volt, mint különben; de azért az urak uraknak megmaradtak, Kazár uram pedig csak olyan állapotban halt meg, mint amilyenben ezelőtt 25 évvel volt, mikor bíróságra jutott.

Folytatjuk.

Ma már az egész Debreczen hölgyközönsége bámulatol olcsóságáról beszél.

A Budapesti Csipkeáruház fiókjüzlete SAS-UTCA 4. Bejárat a Kossuth-utca felől.

csak a Budapesti Csipkeáruház fióküzletek

Kizárólag alkalmi vételék! Naponta érkeznek újtonságok! Színésznőknek nagy árkedvezmény! Pontos, szolid kiszolgálás! Tessék a címre figyelni!

Olcsó Írógépek!

Minden rendszerűek kitünő állapotban, jótállással adatnak el.

„MERKUR”

összes rendszerű írógépek műszaki vállalat cégnél. Speciális javító műhely!

Adler

elsőrangú gyártmány, teljesen látható írásu és legnagyobb átütő képességű

IRÓGÉP

Kizárólagos képviselő: Debreczen és Hajdumegyére.

Kellékek

valamennyi rendszerű író- és sokszorosító gépekhez!

COPYING OFFICE gépiró, másoló és sokszorosító iroda. Telefon 5—40.

Debreczen, Arany János-utca 2.

Bejárat a II-ik kapun.

Modern Czimfestszeti műterem.

BURAY IMRE

DEBRECZEN, Hatvan-utca 6. sz.

Több évi külföldi gyakorlatom után készítek izléses cégtáblákat minden anyagra. Ugyiszintén heraldikailag teljes hű cimereket és minden e szakmába vágó munkákat. —

Olcsó ár! Elsőrendű kivitel!

Értesítés.

Van szerencsém a t. vevőközönségnek b. tudomására hozni, hogy egy nagyobb cipőtermelő cég összes készítményének átvételére magamat lekötöttem, minek folytán üzletem forgalmának tetemes megnagyobbítása céljából az üzletemben kapható **cipőknek** árait ezideig még nem létező alacsonyra szállítottam. Ezt bebizonyítólag néhány kelendőbb cipőfajoknak árait következőkben ismertetem:

- I-a Női **Boxbőr** fűzős és cuggos cipők páronként . . . . . ftt 3.75-től
- I-a Női **Boxbőr** gombos cipők páronként . . . . . ftt 4.00-tól
- I-a Női **Chevro** fűzős és cuggos cipők páronként . . . . . ftt 4.25-től
- I-a Női **Chevro** gombos cipők páronként . . . . . ftt 4.50-tól
- I-a Férfi **Chevro és boxcipők** fűzős és cuggos . . . . . ftt 4.50-től
- I-a Férfi **Chevro és Boxcipők** fűzős és cuggos . . . . . ftt 3.50-től
- I-a Férfi **Borjubőr és Boxcipők** fűzős és cuggos . . . . . ftt 2.60-tól

Tisztelettel

Neumann Testvérek-cég

tulajdonosa:

Neumann Mór

a Tisza-palotában.

Tegyen egy kartyára 5 filléret

bélyegben, rendeljen nálunk vagy

- 40 havi . . . . . K 3.99
- 32 „ . . . . . „ 4.50 részletre
- 24 „ . . . . . „ 5.70

Pesti Hazai I. Takarékpénztár sorsjegyet

és nyerhet

már a f. évi október 15-iki húzáson

600,000 koronát,

ha az első részletet postautalványon hozzánk beküldi, megkapja a sorsjegy számát tartalmazó vételi okmányt és a további részletek portómentes befizetésére szolgáló postakártyákra belfizetési lapokat. Ha az első 2 részlet egyszerre küldeti, a harmadikat ingyen nyugtázzuk. Minden sorsjegy okvetlenül nyer. A legkisebb nyeresemény is nagyobb a sorsjegy áránál. Hatósági ellenőrzés mellett megállapított törvényes árak.

Megbizottakat bármely helys.-ben alkalmazunk.

Magyar Mercurbank r.-t., Budapest, Ferencz J.-tér 5. (Gresham pal.)

Női ruhaszövetek

az őszi és téli időnyre, valamint flanellek, barchetek, fekete és színes selymek, bársonyok, gyönyörű ruhadiszek.

Francia P. D. jegyű fűzők, arczfátyol, divatszövetek, gyöngy- és bőr díszításkák, menyasszonyi selymek, koszorúk és fátýolok

legolcsóbb **szabott árban!**

Szabó Lajos Fiai

divat-, vászon- és szőnyeg raktára

DEBRECEN, Rózsa-utca I. sz.

Alapítottatott 1842. évben.

Apró hirdetések.

28 KRAJCÁRÉRT fejel férfi vagy női harisnyát BENYÁTS EMIL villanyerőre berendezett harisnyagyára. Debreczen, Tiszapalota.

A VESZPRÉMY ÖRÖKÖSÖK tulajdonát képező 2 holdnyi házutánvaló föld a Látóképhez vezető uton (Ungváry József és Fodor Jánosné birtokosok szomszédságában) eladó, vagy bérbé kiadó. Értekezhetni Orosz István igazgatóval a kollégiumban.

IRODASZOLGA, jó bizonyítványokkal rendelkező, azonnal állást kaphat. Cím a kiadóhivatásban.

Vendéglő.

Értesitem a n. é. közönséget, hogy a **Csapó-utca 17. szám** alatt levő

Korona vendéglő

vezetését átvettem.

Hosszu éveken át szerzett tapasztalataim felhasználva, mindent elkövetek, hogy tisztelt vendégeim meglegedését megnyerjem.

Kitünő magyar konyha. — Tisztán kezelt fajborok.

Állandóan frissen csapolt kőbányai sör.

Kisebb és nagyobb társasbédékek és vacsorák rendezését elvállalom és e célra külön helyiséget bocsájtok rendelkezésre.

Szíves pártfogást kér kiváló tisztelettel

TÓTH LAJOS

vendéglő vezető.

Padló lakk!

legolcsóbb készítményi forrása

Festék királynál

Hatvan-utca 8. sz.

Telefon 205. szám.

Gyomorgörcs, kólíka, étvágytalanság és általában gyomorbetegségeknek a **leghitűnőbb** házi szer a

Hollandi GYOMORCSEPPER

Egy üveg ára 40 fillér.

Kapható:

Mihalovits Jenő

gyógyszertárában

Debreczen.

Alapítási tervezet.

Alantirottak a jelen tervezet és aláírási iv kibocsátásával

Nagymagyaralföldi Bank Részvénytársaság

cég alatt pénzügyintézet alapítását tervezzük, melynek székhelyül az Alföld egyik legjelentékenyebb kereskedelmi városát: Debreczent jelöltük ki.

A részvénytársaság üzletköre:

a) mindennemű bank és takarékpénztári: váltó-, jelzálog-, lombard-, törlesztéses-, kézizálog-kölcsönök; letéti-, előleg-, váltóüzleti és betéti-ügyletek stb.
b) mezőgazdasági hitelügyletek, a mezőgazdasági ipar fejlesztése, s általában a mezőgazdasággal kapcsolatos mindennemű ügyletek,

c) parcellázások,
d) ipari és kereskedelmi vállalatok létesítése és financirozása,
e) árukereskedelmi üzletek,
f) értékpapírok, ingatlanok vétele és eladása,
g) kereskedelmi és ipari vállalatok képviselőinek elvállalása,
h) biztosítási üzletek és általában minden néven nevezendő reális hitelügylet.
A vállalat határozatlan időre alakul.

Alaptőkéje: 500,000 korona, mely 2500 darab egyenként 200 korona névértékű és névre szóló részvényre oszlik. Az egyes részvényekre a névérték 10%-a az aláírás alkalmával az ivtartó kezéhez, további 20%-a a közgyűlés napjáig az ÁLTALÁNOS FORGALMI BANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁGHOZ DEBRECZEN, avagy a MAGYAR PÉNZ-INTÉZETEK KÖZPONTI HITELBANKJA RÉSZVÉNYTÁRSASÁGHOZ BUDAPEST fizetendő be, míg a hátralékos 70% befizetése iránt a megalakult részvénytársaság igazgatósága fog intézkedni. Az utolsó részlettel egyidejűleg hat korona részvényenkénti alapítási költség is befizetendő.

A részvényjegyzés zárhatárideje 1910 november 15-ike. Az alaptőke korábbi lejegyzése esetén azonban az alakuló közgyűlés ezen időpont előtt is megtartható.

Az alapítók a kereskedelmi törvény 183-ik szakasza alapján fentartják maguknak a jogot az első igazgatósághoz 3 évre leendő kinevezésére és a vezetés szervezésére.

A kibocsátott részvénytőke tulajjegyzése esetére az alapítók a reductio tekintetében szabadon rendelkeznek. Debreczen, 1910 október hó 1-én.

Az alapítók:

Balogh Ferencz

a „Nyirbátori népbank rt.“ vezérigazgatója.

Baksay György

a „Hajduszoboszlói takarékpénztár“ cégvezetője.

Bordács Gyula

a „Mezőturi népbank rt.“ vezérigazgatója.

Bészler Károly

Debreczen sz. kir. város árvaszéki elnöke.

Dr. Csath Sándor

ügyvéd, Debreczen.

Czira Endre

banktisztviselő, Debreczen.

Daróczy Béla

jegyző, Karczag.

Gazdig Gyula

a „Sárréti takarékpénztár“ Berettyóújfalú, vezérigazgatója.

Grósz Nagy Ferencz

gyógyszerész, Debreczen.

Haas József

a „Szolnoki kereskedelmi bank és takarékpénztár rt.“ vezértitkára.

Heltai Sándor

a szilágysomlyói „Közgazdasági bank rt.“ ügyvezetője.

Kanovics László

a „Szatmári központi takarékpénztár rt.“ ügyvezetője.

Kovács László

a „Debreczeni agrárbank sz.“ igazgatója.

Dr. Lukács Béla

ügyvéd, Debreczen.

Mészáros Mihály

földbirtokos, Mezőtur.

Dr. Megyery Pál

ügyvéd, földbirtokos, Debreczen.

Nagy Béla

vezérigazgató, Budapest.

Németh András

szállodatulajdonos, Debreczen.

Németh Ernő

a „Kecskeméti leszámítoló és pénzváltó bank rt.“ cégvezetője.

Oláh Géza

földbirtokos, Debreczen.

Dr. Popper Mór

ügyvéd, Debreczen.

Rónay Jenő

a „Szabolcsi hitelbank rt. igazgatója, Nyiregyháza.

Scheffel Béla

az „Általános takarékpénztár rt.“ vezérigazgatója, Nagyszőlős.

Szlávy József

földbirtokos, Érkenéz.

Telbisz György

a „Szegedi kézművesbank rt.“ vezérigazgatója.

Dr. Váradi Ödön

a nagyváracsi „Kereskedelmi és forgalmi bank rt.“ és a „Belvárosi takarékpénztár“ igazgatója.

Varga János

a „Ceglédi népbank rt.“ cégvezetője.

Unghváry József

nagykereskedő, földbirtokos, Debreczen.